

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VIŠJE
DELOVNO
IN SOCIALNO
SODIŠČE

VDSS Sodba Pdp 793/2019

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2020:PDP.793.2019

Evidenčna številka: VDS00036602

Datum odločbe: 08.06.2020

Senat: mag. Tanja Pustovrh Pirnat (preds.), Silva Donko (poroč.), Ruža Križnar Jager

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: odškodninska odgovornost delodajalca - pisno opozorilo pred odpovedjo - obstoj protipravnosti

Zveza: ZDR-1 člen 85, 85/1, 179.. OZ-UPB1 člen 131.

Jedro

Sodišče prve stopnje je v obravnavani zadevi zmotno presodilo, da je bilo ravnanje tožene stranke v zvezi s podajo spornega pisnega opozorila protipravno v smislu obstoja prve predpostavke za njeno odškodninsko odgovornost. Čeprav so bili po ugotovitvi sodišča prve stopnje vsi očitki iz opozorila neutemeljeni, to tudi ob upoštevanju okoliščine, da je bil tožnik v relevantnem obdobju zaposlen kot predsednik sveta delavcev, ne zadostuje za zaključek o nedopustnem ravnanju tožene stranke. Takšno ravnanje tožene stranke bi bilo podano v primeru, če bi bilo ugotovljeno, da je pri podaji opozorila zavestno ravnala zoper zakonske določbe oziroma da je zlorabila svoje pravice iz delovnega razmerja (npr. z namenom ustvarjanja pritiska na tožnika ali sankcioniranja njegovega delovanja v funkciji predsednika sveta delavcev), kar v obravnavani zadevi ni bilo ugotovljeno. Nasprotno, po ugotovitvi sodišča prve stopnje je tožena stranka pisno opozorilo tožniku podala v zmotnem prepričanju, da očitana ravnanja predstavljajo kršitev njegovih obveznosti iz delovnega razmerja. Opozorilo tudi ne vsebuje nobenih nespoštljivih, nevljudnih ali kakršnihkoli drugih negativnih izrazov in navedb, ki bi lahko pri tožniku povzročile čustveno prizadetost. Šok, ki ga je tožnik čutil ob prejemu spornega opozorila, še ne spreminja narave opozorila, ki samo po sebi ne predstavlja nedopustnega ravnanja tožene stranke.

Izrek

I. Pritožbi se ugodi in se izpodbijani del sodbe spremeni tako, da se I. in III. točka izreka sodbe na novo glasita:

"I. Zavrne se tožbeni zahtev, da je tožena stranka dolžna tožeči stranki v roku 8 dni plačati 1.500,00 EUR odškodnine, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od 1. 9. 2018 dalje do plačila, ter da je tožena stranka dolžna tožeči stranki v roku 8 dni povrniti stroške postopka, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po izteku izpolnitvenega roka do plačila.

III. Tožeča stranka je dolžna toženi stranki v roku 15 dni povrniti stroške postopka v znesku 321,23 EUR, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po izteku izpolnitvenega roka do plačila."

II. Tožeča stranka je dolžna toženi stranki v roku 15 dni povrniti stroške pritožbe v znesku 279,99 EUR, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po izteku izpolnitvenega roka do plačila.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je s sodbo toženi stranki naložilo, da je dolžna tožniku v roku 8 dni plačati 1.500,00 EUR odškodnine, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od 1. 9. 2018 do plačila (I. točka izreka sodbe). V presežku, to je za plačilo zneska 3.000,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ter za plačilo zakonskih zamudnih obresti od prisojenega zneska za čas pred 1. 9. 2018, je tožbeni zahtevek zavrnilo (II. točka izreka sodbe). Odločilo je, da je tožena stranka dolžna tožniku povrniti 1/3 njegovih stroškov postopka, tožnik pa toženi stranki 2/3 njenih stroškov postopka (III. točka izreka sodbe).

2. Zoper I. točko izreka sodbe in zoper odločitev v III. točki izreka sodbe, da je dolžna tožniku povrniti 1/3 njegovih stroškov postopka, se pritožuje tožena stranka iz vseh pritožbenih razlogov po prvem odstavku 338. člena ZPP. Pritožbenemu sodišču predlaga, da pritožbi ugodi in izpodbijani del sodbe spremeni tako, da tožbeni zahtevek zavrne s stroškovno posledico, oziroma podrejeno, da izpodbijani del sodbe razveljavi in zadevo v tem obsegu vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje. V pritožbi sodišču prve stopnje očita, da je neutemeljeno sprejelo dva različna dokazna sklepa ter da se ni opredelilo do njenega ugovora prekluzije. Obširno nasprotuje ugotovitvam o tem, da očitki iz pisnega opozorila niso bili utemeljeni. Nasprotuje stališču sodišča prve stopnje, da lahko svet delavcev sprejema sklepe, ki škodujejo poslovanju delodajalca. Sklicuje se na izpovedi prič A.A., B.B., C.C. in D.D., da je tožnik po prejemu opozorila še bolj goreče zagovarjal svoje mnenje. Sodišču prve stopnje očita, da je glede obstoja škode neutemeljeno sledilo le izpovedi tožnika. Nasprotuje višini prisojene odškodnine. Eno pisno opozorilo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi še ne utemeljuje obstoja trpinčenja na delovnem mestu. Navaja, da pri podaji pisnega opozorila ni ravnala naklepno ali iz hude malomarnosti, temveč v dobri veri, da prepreči tožnikovo nezakonito ravnanje. Sodišču prve stopnje očita, da ni ugotovilo in obrazložilo vseh predpostavk za obstoj njene odškodninske odgovornosti. Priglaša stroške pritožbe.

3. Pritožba je utemeljena.

4. Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijani del sodbe v mejah razlogov, navedenih v pritožbi, pri tem pa po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb postopka iz drugega odstavka 350. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP; Ur. l. RS, št. 26/99 in nasl.) ter na pravilno uporabo materialnega prava. Pri tem preizkusu je ugotovilo, da sodišče prve stopnje ni storilo bistvenih kršitev določb pravnega postopka, na katere pritožbeno sodišče pazi po uradni dolžnosti in na katere opozarja pritožba.

5. Neutemeljen je pritožbeni očitek, da je sodišče prve stopnje ravnalo napačno, ker je sprejelo "dva različna dokazna sklepa". Na naroku za glavno obravnavo 28. 8. 2019 je sicer sklenilo, da se, poleg listin, ki jih je prebralo in vpogledalo že na naroku 14. 6. 2019, vpogledata in prebereta še listini v prilogi A 11 in B 11, vendar je bistveno, da sodišče na prejšnje dokazne sklepe ni vezano. Svoje odločitve, da bo na

predlog strank izvedlo dodatne dokaze, ni dolžno natančneje obrazlagati, razen v primeru, ko nasprotna stranka v zvezi z dokaznimi predlogi nasprotne stranke ugovarja prekluzijo. Neutemeljeno je tudi pritožbeno uveljavljanje tožene stranke, da se sodišče prve stopnje ni opredelilo do njenega ugovora prekluzije v zvezi z izvedbo dokaza v prilogi A 11 (zapisnik 16. skupne seje sveta delavcev in sindikata E. z dne 11. 5. 2017). Iz 3. točke obrazložitve sodbe izhaja, da je sodišče prve stopnje pri odločitvi upoštevalo vse trditve in listinske dokaze, ki sta jih stranki podali do zaključka glavne obravnave, ker je presodilo, da to ne bo zavleklo reševanja spora, s tem pa je posredno zavrnilo ugovor tožene stranke, da je bil dokaz v prilogi A 11 s strani tožnika predložen prepozno. Odločitev sodišča prve stopnje glede zavrnitve ugovora prekluzije je pravilna, sicer pa tožena stranka v pritožbi niti ne pojasni, kako bi lahko zatrjevana kršitev določbe 286. člena ZPP vplivala na pravilnost in zakonitost sodbe, kar je pogoj za uspešno uveljavljanje relativne bistvene kršitve določb pravnega postopka po prvem odstavku 339. člena ZPP.

6. Sodišče prve stopnje pa je na sicer pravilno in popolno ugotovljeno dejansko stanje zmotno uporabilo materialno pravo.

7. Tožena stranka je tožniku 31. 5. 2017 podala pisno opozorilo na izpolnjevanje obveznosti in možnost odpovedi, če bo ponovno kršil pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja po prvem odstavku 85. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1; Ur. l. RS, št. 21/13 in nasl.). Tožnik v tem individualnem delovnem sporu zahteva denarno odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki mu je nastala v posledici neutemeljenega pisnega opozorila, s katerim naj bi tožena stranka želela vplivati na njegovo delo, ga prestrašiti, ponižati in ovirati v opravljanju nalog predsednika sveta delavcev. Sodišče prve stopnje je presodilo, da je odškodninska odgovornost tožene stranke podana, in tožniku prisodilo 1.500,00 EUR od zahtevanih 4.500,00 EUR odškodnine.

8. Pravna podlaga za odškodninsko odgovornost delodajalca za škodo, ki jo utрпи delavec pri delu ali v zvezi z delom, je podana v 179. členu ZDR-1, ki v prvem odstavku določa, da mora delodajalec delavcu povrniti škodo po splošnih pravilih civilnega prava, če mu je povzročena pri delu ali v zvezi z delom. Po splošnih pravilih civilnega prava – osnovno pravilo je vsebovano v prvem odstavku 131. člena Obligacijskega zakonika (OZ; Ur. l. RS, št. 97/07 in nasl.) – mora tisti, ki drugemu povzroči škodo, to povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde. Odškodninska odgovornost je podana, če so kumulativno podani vsi elementi odškodninskega delikta: protipravno (nedopustno) ravnanje, nastanek škode, vzročna zveza med protipravnim ravnanjem in škodo ter odgovornost (krivda ali malomarnost). Če kateri od teh elementov ni podan, odškodninske odgovornosti ni.

9. V skladu s prvim odstavkom 85. člena ZDR-1 mora delodajalec delavca pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga najkasneje v 60 dneh od ugotovitve kršitve in najkasneje v šestih mesecih od nastanka kršitve pisno opozoriti na izpolnjevanje obveznosti in možnost odpovedi, če bo ponovno kršil pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja v enem letu od prejema pisnega opozorila¹. Pisno opozorilo predstavlja pogoj za (kasnejšo) podajo redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga, če bo delavec ponavljal kršitve, in za delavca nima drugih samostojnih pravnih posledic. Samo po sebi namreč ne pomeni posega v pravice delavca in vsebinsko tudi ni obtožba, zoper katero bi bilo dovoljeno sodno varstvo².

10. Sodišče prve stopnje je v obravnavani zadevi zmotno presodilo, da je bilo ravnanje tožene stranke v zvezi s podajo spornega pisnega opozorila protipravno v smislu obstoja prve predpostavke za njeno odškodninsko odgovornost. Čeprav so bili po ugotovitvi sodišča prve stopnje vsi očitki iz opozorila neutemeljeni, to tudi ob upoštevanju okoliščine, da je bil tožnik v relevantnem obdobju zaposlen kot

predsednik sveta delavcev, ne zadostuje za zaključek o nedopustnem ravnanju tožene stranke. Takšno ravnanje tožene stranke bi bilo podano v primeru, če bi bilo ugotovljeno, da je pri podaji opozorila zavestno ravnala zoper zakonske določbe oziroma da je zlorabila svoje pravice iz delovnega razmerja³ (npr. z namenom ustvarjanja pritiska na tožnika ali sankcioniranja njegovega delovanja v funkciji predsednika sveta delavcev), kar v obravnavani zadevi ni bilo ugotovljeno. Nasprotno, po ugotovitvi sodišča prve stopnje je tožena stranka pisno opozorilo tožniku podala v zmotnem prepričanju, da očitana ravnanja predstavljajo kršitev njegovih obveznosti iz delovnega razmerja. Opozorilo tudi ne vsebuje nobenih nespoštljivih, nevljudnih ali kakršnihkoli drugih negativnih izrazov in navedb, ki bi lahko pri tožniku povzročile čustveno prizadetost. Šok, ki ga je tožnik čutil ob prejemu spornega opozorila, še ne spreminja narave opozorila, ki samo po sebi ne predstavlja nedopustnega ravnanja tožene stranke.

11. Glede na navedeno odškodninska odgovornost tožene stranke zaradi podaje pisnega opozorila pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi ni podana, zato je izpodbijana odločitev glede prisojene odškodnine v znesku 1.500,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi materialnopravno zmotna. Pritožbeno sodišče je zato pritožbi tožene stranke ugodilo in izpodbijani del sodbe v I. točki izreka sodbe (v zvezi z odločitvijo iz III. točke izreka sodbe, da je tožena stranka dolžna tožniku povrniti 1/3 njegovih stroškov postopka), spremenilo tako, da je zavrnilo tožbeni zahtevek za plačilo 1.500,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 1. 9. 2018 dalje do plačila in za povrnitev stroškov postopka (5. alineja 358. člena ZPP).

12. Glede na sprejeto odločitev ostale pritožbene navedbe, s katerimi tožena stranka nasprotuje ugotovitvam glede neutemeljenosti očitkov iz pisnega opozorila ter glede obstoja in višine prisojene odškodnine, za odločitev niso bistvene, zato se pritožbeno sodišče do njih ni opredeljevalo (prvi odstavek 360. člena ZPP).

13. Zaradi uspeha tožene stranke v pritožbenem postopku se je spremenil uspeh strank v postopku pred sodiščem prve stopnje (uspeh tožene stranke se je s 66,67 % zvišal na 100 %), zato je pritožbeno sodišče v skladu z določbo drugega odstavka 165. člena ZPP ponovno odločilo o stroških postopka na prvi stopnji. Tožnik je toženi stranki, ki je v tem sporu v celoti uspela, na podlagi določbe drugega odstavka 154. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 155. člena ZPP dolžan povrniti potrebne stroške postopka, odmerjene po določilih Odvetniške tarife (Ur. l. RS, št. 2/15 in 28/18) in Pravilnika o povrnitvi stroškov v pravnem postopku (Pravilnik; Ur. l. RS, št. 15/03 in 32/13), in sicer: 150 točk za udeležbo pooblaščenca na naroku za glavno obravnavo 28. 8. 2019 po 3.b točki tar. št. 15 OT, 80 točk za odsotnost iz pisarne po četrtem odstavku 6. člena OT, 150 točk urnine po prvem odstavku 6. člena OT ter 7,60 točke za materialne stroške po tretjem odstavku 11. člena OT, kar ob vrednosti točke 0,60 EUR znaša 232,56 EUR, povečano za 22 % DDV pa 283,72 EUR. Tožena stranka je upravičena tudi do povračila kilometrine pooblaščenca za prihod na narok za glavno obravnavo na relaciji Kranj - Ljubljana - Kranj v znesku 20,35 EUR (četrti odstavek 10. člena OT), do povračila prevoznih stroškov pooblaščenke, ki ni odvetnica, za prihod na narok za glavno obravnavo na relaciji Postojna - Ljubljana - Postojna v znesku 12,00 EUR⁴ (5. člen Pravilnika) ter do povračila potnih stroškov za pričo C.C. v znesku 5,16 EUR, katerih plačilo ji je bilo naloženo s sklepom sodišča prve stopnje opr. št. I Pd 786/2018 z dne 16. 9. 2019. Tožnik je tako toženi stranki dolžan povrniti skupno 321,23 EUR stroškov postopka. Ostali priglašeni stroški nimajo podlage v določilih OT in Pravilnika. Tožena stranka je v odgovoru na tožbo in pripravljajalnih vlogah priglasila materialne stroške v skupnem znesku 55,00 EUR, vendar mora stranka, ki v postopku ni zastopana po odvetniku⁵, četudi jo zastopa pooblaščenka, ki ima opravljen pravniški državni izpit, nastanek materialnih stroškov v zahtevani višini izkazati z ustreznimi dokazili, česar tožena stranka ni storila.

14. Pritožbeno sodišče je na podlagi drugega odstavka 165. člena ZPP odločilo tudi o stroških pritožbenega postopka. Tožena stranka je s pritožbo uspela, zato ji je tožnik na podlagi prvega odstavka 154. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 155. člena ZPP dolžan povrniti stroške pritožbe v skladu s pritožbenim uspehom. Tožena stranka je glede na določila OT utemeljeno priglasila 375 točk za pritožbo po 4. točki tar. št. 15 in 7,5 točk za materialne stroške po tretjem odstavku 11. člena OT, kar ob vrednosti odvetniške točke 0,60 EUR znaša 229,50 EUR, povečano za 22 % DDV pa 279,99 EUR.

¹ Razen če ni s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti drugače določeno, vendar ne dalj kot v dveh letih.

² Takšno stališče je zavzelo tudi že Vrhovno sodišče RS v zadevi opr. št. VIII Ips 227/2005.

³ Podobno stališče je bilo zavzeto v zadevah Vrhovnega sodišča RS opr. št. VIII Ips 344/2009 in II Ips 16/2008 ter v zadevah pritožbenega sodišča opr. št. Pdp 628/2013 in Pdp 570/2019.

⁴ Tj. dvakratnik cene avtobusne vozovnice na relaciji Ljubljana - Postojna.

⁵ Toženo stranko je odvetnik zastopal le na zadnjem naroku za glavno obravnavo.

Datum zadnje spremembe: 02.09.2020